

CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)
AAN MARIN MERSENNE (PARIJS)
13 JANUARI 1648
4735

Antwoord op ??? Mersenne aan Huygens, 3 januari 1648 (OC 1, nr. **, pp. 73-74; niet in Worp ?; Waard 16, nr. 1725, pp. 1-4), of ?? en ??

Samenvatting: Huygens vraagt opnieuw naar Mersennes opvattingen over de bouw en kwaliteit van luiten. De experimenten met kanonschoten moeten worden uitgesteld tot er beter weer is.

Bijlage: Geschrift ontvangen van Descartes over het luchtledige

Een aAntwoord van Mersenne ??

Primaire bron: Parijs, Bibl. Nat., Ms. Fr. Nouv. Acq. 6206, fols. 19-20 (pp. 27-30): brief (dubbelvel, 20x30cm, a | d; autograaf).

Vroegere uitgaven: Bierens 1889, nr. 5, pp. 112-113: volledig.

— Worp 4, nr. 4735, p. 448: volledig.

— Waard 16, nr. 1734, pp. 37-38: volledig.

Namen: René Descartes.

Glossarium: luth (luit).

Transcriptie

À Monsieur

Monsieur Mersenne,

au Couvent des Minimes à la Place Royale,
à Paris.

Monsieur,

Je voy bien que vous ne lisez pas mes lettres qu'en passant et *aliud agens*. Voyci, je pense, la 3. ou 4e fois que je vous remémore les questions que je vous avoy proposées touchant la conformation et bonté des luths, et vous n'avez jamais daigné m'en dire un seul mot.

Cependant, je persiste dans le dessein de vous satisfaire par mes propres expériences sur la pluspart de vos questions touchant le canon, mais comme cela doit faire au rivage de la mer, où il ne fait pas bon se promener par la rudesse de ceste saison, je croy que vous me donnerez le loysir de veoir un peu remonter plus soleil devant que d'y hazarder ma santé, qui s'ebransle aysement, et est subjecte aux défluxions. Ainsi je vous pourroy envoyer des expériences mechaniques et moy-mesme m'embarasser aux médicinales, et, comme dit un Cavalier Romain, entendant lire, teste nue dans une sale ouverte où il faisoit grand froid, certaine bulle d'indulgence pour autant de mil ans, '*et un catarrho di più,*' en mettant son chapeau et sortant de là de peur de se morfondre et que le pape ne fust capable de le guérir.

Vous ne seriez pas bien ayse de me veoir dans ce prédicament-là. Par ainsi, nous attendrons quelque temps à vous regaler de ces expériences. Et cependant je demeuray,

Monsieur,

vostre très-humble et affectionné serviteur
C. Huygens.

À La Haye, le 13 Janvier 1648.

Hastez-vous de nous produire vostre philosophie *de vacuo*. Mais cependant voyez ce que m'en mande Monsieur Descartes.

Vertaling

Aan de heer [Marin] Mersenne,

in het klooster van de Minderbroeders, aan het Place Royale,
te Parijs.

Mijnheer,

Ik zie goed dat u mijn brieven slechts in het voorbijgaan leest, en ¹terwijl u met iets anders bezig bent. ¹Ik geloof dat het nu al de derde of de vierde keer is dat ik u herinner aan de vragen die ik u heb voorgelegd met betrekking tot de bouw en de kwaliteit van luiten, en u heeft mij nog nooit een enkel woord ten antwoord waardig geacht.

In de tussentijd houd ik mij aan mijn voornemen om u tevreden te stellen met mijn eigen experimenten over het merendeel van uw vragen over het kanon, maar omdat die op het strand moeten plaatsvinden, waar het niet zo plezierig toeven is in dit ruwe jaargetijde, denk ik dat u mij liever wat tijd zult gunnen om te wachten tot de zon wat hoger aan de hemel staat dan dat u mijn gezondheid in de waagschaal stelt, die gemakkelijk van slag is, en onderhevig aan loopneuzen. Zo zou ik u over mijn mechanische experimenten kunnen berichten en mijzelf kunnen bekommeren over geneeskundige [experimenten], en, zoals een Romeins ridder eens zei toen hij, blootshoofds in een open zaal waar het zeer koud was, zekere aflatbul voor zoveel duizend jaar hoorde voorlezen: ¹en nog een catarre erbij, ¹ terwijl hij zijn hoed opzette en vertrok uit angst kou te vatten en dat de paus hem niet zou kunnen genezen.

U zou zich niet op uw gemak voelen mij tot die categorie te zien behoren. Daarom zullen wij even afwachten alvorens u te onthalen op deze experimenten. En onderwijl zal ik blijven,

mijnheer,

uw nederige en toegewijde dienaar
Constantijn Huygens.

Den Haag, 13 januari 1648.

Haast u met ons uw theorie ¹over het luchtledige ¹ kenbaar te maken. Maar neem ondertussen kennis van wat de heer [René] Descartes mij daarover ¹toestuurt.

---

1. Bewaard is Descartes (Egmont) aan Mersenne, 31 januari 1648 (Waard 16, nr. 1739, pp. 74-78); deze brief vermeldt een eerdere bief van Descartes, verloren; gelijktijdige brieven aan Mr. de Martigny (over jaargeld) en aan Elisabeth Stuart (A&T V, p. 113). Verder Descartes aan Mersenne, 13 december 1647 (***???) Descartes aan Huygens, 27 december (Roth 1926, nr. 109, pp. 258-259); afschrift van deze doorgezonden aan Mersenne??